

LEGE nr. 217 din 17 noiembrie 2016 privind diminuarea risipei alimentare - REPUBLICARE*)**Art. 1**

(1) Prezenta lege reglementează asigurarea îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare durabilă asumate la nivel european și internațional de către România, în ceea ce privește prevenirea și reducerea risipei alimentare. Diminuarea risipei alimentare este un obiectiv urmărit de toți operatorii economici din sectorul agroalimentar.

(2) Scopul prezentei legi îl constituie stabilirea măsurilor de prevenire și reducere a risipei de alimente și a acțiunilor de promovare aferente, în vederea creșterii utilizării și valorificării alimentelor de-a lungul lanțului agroalimentar.

(3) În sensul prezentei legi, prin *risipă alimentară* se înțelege situația în urma căreia alimentele ies din circuitul consumului uman din pricina degradării și sunt distruse, conform legislației în vigoare.

(4) În sensul prezentei legi, termenii și expresiile utilizate sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta lege.

(5) În vederea atingerii obiectivului vizat de prezenta lege, autoritățile publice cu atribuții de reglementare și control în domeniul agroalimentar au responsabilitatea informării consumatorilor finali cu privire la data durabilității minimale și condițiile de igienă alimentară. Operatorii prevăzuți la art. 2 alin. (1) pot participa în mod voluntar ca parteneri la activitățile și campaniile propuse de autorități și/sau pot iniția propriile acțiuni de informare în spiritul prezentei legi.

Art. 2

(1) Operatorii economici din sectorul agroalimentar, așa cum sunt definiți în Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 31 din 1 februarie 2002, au obligația să întreprindă măsuri de prevenire a risipei alimentare.

(2) Operatorii economici implementează măsuri de prevenire și reducere a risipei alimentare conform următoarei ierarhii de prevenire a risipei alimentare:

a) măsuri de responsabilizare pentru diminuarea risipei alimentare pe lanțul agroalimentar, începând cu producția, procesarea, depozitarea, distribuția și comercializarea alimentelor, inclusiv în sectorul de industrie hotelieră și al serviciilor alimentare;

b) măsuri privind vânzarea cu preț redus a produselor aflate aproape de expirarea termenului de valabilitate, conform legislației în vigoare;

c) măsuri pentru redistribuirea alimentelor prin transfer cu titlu gratuit, pentru consumul uman, către operatorii receptori, în conformitate cu prevederile stabilite în capitolul V al anexei nr. II la Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare, cu modificările și completările ulterioare, precum și măsuri privind redistribuirea alimentelor, prin transfer, pentru consumul uman, către operatorii economici;

d) măsuri pentru utilizarea și consumul produselor alimentare în hrana animalelor, până la expirarea termenului de valabilitate a acestora, cu respectarea legislației sanitare veterinare în domeniul nutriției animale;

e) măsuri pentru direcționarea produselor de origine animală devenite improprie consumului uman către utilizatori înregistrați în vederea utilizării de material categoria 3 pentru hrana animalelor din adăposturi, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.774/2002 (Regulament privind subprodusele de origine animală), cu modificările și completările ulterioare, și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011 al Comisiei din 25 februarie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și de punere în aplicare a Directivei nr. 97/78/CE a Consiliului în ceea ce privește anumite probe și produse care sunt scutite de la controalele sanitar-veterinare la frontieră în conformitate cu directiva menționată, cu modificările și completările ulterioare;

f) măsuri pentru direcționarea produselor agroalimentare devenite improprie consumului uman sau animal în vederea valorificării lor prin transformare în compost, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011, cu modificările și completările ulterioare;

g) măsuri pentru direcționarea produselor agroalimentare devenite improprie consumului uman sau animal în vederea valorificării lor prin transformare în biogaz, conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009, cu modificările și completările ulterioare, și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011, cu modificările și completările ulterioare;

h) măsuri pentru dirijarea subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman către o unitate de procesare autorizată în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009, cu modificările și completările ulterioare, și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011, cu modificările și completările ulterioare;

i) în cazul măsurilor prevăzute la lit. f)-h) se aplică legislația privind protecția mediului, în vigoare;

j) măsuri pentru eliminarea și utilizarea subproduselor de origine animală și a produselor derivate, materiale de categoria 3, potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Regulamentului (UE) nr. 142/2011, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile prevăzute de legislația sanitar-veterinară în vigoare.

(3) Înainte de a dispune neutralizarea deșeurilor generate, este obligatorie implementarea a cel puțin două acțiuni de prevenire a risipei alimentare, prevăzute la alin. (2) lit. a)-g).

(4) Operatorii economici prevăzuți la alin. (1) vor pune la dispoziția autorităților cu atribuții de reglementare rapoarte anuale prin care să prezinte planurile de diminuare a risipei alimentare, alături de acțiunile întreprinse și rezultatele obținute. Rapoartele anuale se vor realiza pe baza cadrelor internaționale de raportare, dacă nu sunt deja cuprinse în rapoartele rezultatelor non-financiare ale respectivilor operatori.

(5) Rapoartele anuale și planurile de diminuare a risipei alimentare, prevăzute la alin. (4), sunt încărcate în platforma națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare. Planurile și rapoartele de diminuare a risipei alimentare sunt publicate și pe pagina de internet a operatorului economic.

(6) Operatorii economici trebuie să realizeze demersurile necesare pentru încheierea unui contract-cadru cu operatorii receptori pentru transferul cu titlu gratuit al alimentelor.

(7) Operatorii economici implementează măsuri de informare și responsabilizare pentru salariați pentru diminuarea

risipei alimentare pe lanțul agroalimentar, începând cu producția, procesarea, depozitarea, distribuția și comercializarea alimentelor, inclusiv în sectorul de industrie hotelieră și al serviciilor alimentare.

(8) Operatorii economici informează consumatorii despre obiceiurile de consum responsabile.

(9) Operatorii economici nu pot declara, în mod deliberat, ca fiind improprie produsele agroalimentare nevândute și încă bune pentru consum fără a aduce atingere regulilor privind siguranța alimentelor.

(10) Operatorii economici din industria ospitalității vor facilita consumatorilor finali să ia, fără costuri suplimentare și în condiții corespunzătoare de ambalare, alimentele pe care nu le-au consumat, la finalul meselor servite, și vor informa despre această posibilitate, în mod clar și vizibil, în meniu.

Art. 3

(1) Transferul cu titlu gratuit al alimentelor se face către operatorii receptori sau consumatorii finali, acestora fiindu-le interzisă comercializarea alimentelor către alți operatori din sectorul alimentar sau consumatorului final.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), asociațiile și fundațiile care funcționează în baza Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare, întreprinderile sociale care funcționează în baza Legii nr. 219/2015 privind economia socială, cu modificările și completările ulterioare, sau serviciile sociale ale furnizorilor publici care funcționează în baza art. 27 din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, care sunt operatori din sectorul agroalimentar, înregistrați la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, și care desfășoară activități în conformitate cu dispozițiile actelor normative prevăzute mai sus pot comercializa alimente către consumatorul final, la un preț care să permită acoperirea costurilor de funcționare a activității respective. Nivelul maximal al costurilor de funcționare se stabilește prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

(3) În sensul prezentei legi, sunt excluse de la donare băuturile alcoolice.

(4) Transferul sau transferul cu titlu gratuit al alimentelor de către operatorii economici se face cu respectarea prevederilor legislației naționale și europene privind siguranța alimentară, astfel:

a) pentru produsele alimentare cărora li se aplică o dată-limită de consum în conformitate cu art. 24 din Regulamentul (UE) nr. 1.169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.924/2006 și (CE) nr. 1.925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și al Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei, cu modificările și completările ulterioare, transferul se realizează înainte de data respectivă;

b) pentru produsele alimentare cărora li se aplică o dată a durabilității minimale, în conformitate cu art. 2 alin. (2) lit. (r) din Regulamentul (UE) nr. 1.169/2011, cu modificările și completările ulterioare, transferul poate avea loc și după data respectivă;

c) pentru produsele alimentare care sunt absolvite de indicarea termenului de valabilitate nu este necesară o dată a durabilității minimale, în conformitate cu pct. 1 lit. (d) din anexa nr. X la Regulamentul (UE) nr. 1.169/2011, cu modificările și completările ulterioare, în orice moment.

Art. 4

Operatorii economici care transferă cu titlu gratuit alimente către operatorii receptori, potrivit prevederilor prezentei legi, beneficiază de facilitățile fiscale prevăzute la art. 25 alin. (4) lit. c) pct. 4-6 și la art. 270 alin. (8) lit. d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5

(1) Încălcarea dispozițiilor art. 3 constituie contravenție, dacă nu întrunește condițiile unei infracțiuni, și se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei.

(2) Constituie contravenție, dacă nu sunt întrunite elementele constitutive ale unei infracțiuni, și se sancționează cu amendă de la 10.000 de lei la 40.000 de lei încălcarea obligației prevăzute la art. 2 alin. (4) și (5), după 6 luni de la data funcționării și utilizării platformei naționale care permite operatorilor economici încărcarea electronică a rapoartelor și a planurilor de diminuare a risipei alimentare. Nu reprezintă contravenție încălcarea prevederilor art. 2 alin. (4) de către operatorii economici care se încadrează la definiția microîntreprinderilor și întreprinderilor mici, în sensul art. 4 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către reprezentanții ai Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, respectiv ai Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor cu atribuții de control în domeniul agroalimentar.

(4) Contravențiilor prevăzute la alin. (1) și (2) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția dispozițiilor art. 28 alin. (1), în ceea ce privește plata la jumătate din minimul amenzilor contravenționale.

Art. 6

(1) Transferul alimentelor către operatorii receptori se face în baza unui contract încheiat cu respectarea prezentei legi.

(2) Alimentele transferate se consideră a face obiectul darului manual în sensul art. 1.011 alin. (4) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, indiferent de valoare.

Art. 7

(1) Autoritățile și instituțiile administrației publice au obligația să ia măsuri de prevenire și diminuare a risipei alimentare atunci când, în cadrul activității desfășurate, rămân sau pot rămâne surplusuri de alimente.

(2) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are următoarele obligații:

a) să creeze platforma națională, până la data de 30 iunie 2025, pentru raportarea datelor privind risipa alimentară de către operatorii economici;

b) să publice pe pagina de internet proprie date relevante anuale cu privire la progresele făcute pentru prevenirea și diminuarea risipei alimentare;

c) să coordoneze elaborarea de materiale informative pentru operatorii economici în vederea prevenirii și reducerii risipei alimentare;

d) să realizeze campanii de informare și conștientizare pentru a preveni și reduce risipa alimentară, inclusiv în ceea ce privește impactul risipei alimentare din punct de vedere social și al mediului.

(3) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor are următoarele obligații:

- a)** să contribuie la elaborarea de materiale informative pentru operatorii economici în vederea prevenirii și reducerii risipei alimentare;
 - b)** să furnizeze informații operatorilor economici implicați și operatorilor receptori în vederea atingerii obiectivelor privind prevenirea și reducerea risipei alimentare;
 - c)** să realizeze campanii de informare și conștientizare a consumatorilor pentru a preveni și reduce risipa alimentară, inclusiv în ceea ce privește impactul risipei alimentare din punct de vedere social și al mediului.
- (4)** Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, în consultare cu Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Ministerul Sănătății și Ministerul Finanțelor, întocmesc Strategia națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, care trebuie actualizată cu o periodicitate de cel mult 5 ani.

(5) Strategia națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare cuprinde următoarele:

- a)** planificarea generală a acțiunilor care trebuie întreprinse pentru prevenirea și reducerea risipei de alimente;
- b)** date relevante privind atingerea obiectivelor de prevenire și reducere a risipei alimentare;
- c)** obiective cuantificabile pentru următorii 5 ani pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, în conformitate cu deciziile și dispozițiile prevăzute de actele normative europene și internaționale;
- d)** acțiuni de sprijin și promovare a măsurilor împotriva risipei alimentare;
- e)** responsabilii cu privire la atingerea obiectivelor menționate în strategie;
- f)** resursele financiare necesare pentru implementarea fiecărei măsuri specifice prevăzute în parte.

(6) Strategia națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare, înainte de a fi adoptată, este prezentată în cadrul Parlamentului României.

Art. 8

Prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 9

În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale elaborează normele metodologice de aplicare a acesteia, care vor fi aprobate prin hotărâre a Guvernului.

*)Republicată în temeiul art. III din Legea nr. 49/2024 pentru modificarea și completarea Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 225 din 18 martie 2024, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. 217/2016 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din 11 februarie 2019 și, ulterior, a mai fost modificată prin Legea nr. 131/2020 pentru completarea alin. (8) al art. 270 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal și pentru modificarea Legii nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 623 din 15 iulie 2020.

ANEXĂ:

Definiții:

- 1. Consumatorul final** - ultimul consumator al unui produs alimentar care nu folosește produsul ca parte a unei operații sau activități din domeniul de activitate al unei întreprinderi cu profil alimentar - conform art. 3 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentelor și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, cu modificările ulterioare;
 - 2. Etichetare** - mențiunile, indicațiile, mărcile sau denumirile comerciale, imaginile sau semnele care se referă la un produs alimentar și care figurează pe orice ambalaj, document, anunț, etichetă, inel sau manșetă care însoțesc sau se referă la respectivul produs;
 - 3. Etichetă** - orice marcaj, marcă, semn, imagine sau altă descriere scrisă, imprimată, ștanțată, marcată, gravată sau tipărită pe un produs alimentar sau atașată ambalajului sau recipientului unui astfel de produs;
 - 4. Data durabilității minime** - data până la care produsul alimentar își păstrează proprietățile specifice atunci când este păstrat în mod corespunzător, conform prevederilor art. 2 alin. (2) lit. (r) din Regulamentul (UE) nr. 1.169/2011, cu modificările și completările ulterioare;
 - 5. Dată-limită de consum** - data după care se consideră că un produs alimentar nu prezintă siguranță, în conformitate cu art. 14 alin. (2)-(5) din Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, cu modificările și completările ulterioare;
 - 6. Operatori economici (organizații donatoare)** - operatorii din sectorul agroalimentar definiți de Regulamentul (CE) nr. 178/2002, cu modificările și completările ulterioare, care pot redistribui produse alimentare în scopul donării de alimente, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 852/2004, cu modificările și completările ulterioare;
 - 7. Operatori receptori** - operatorii din sectorul agroalimentar care desfășoară activități înregistrate/autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, ce răspund de respectarea legislației din domeniul igienei alimentelor după preluarea acestora de la operatorii economici; Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor stabilește cerințe minime pentru anumite categorii de operatori în ceea ce privește condițiile pe care aceștia trebuie să le îndeplinească pentru a deveni operatori receptori;
 - 8. Platformă națională pentru prevenirea și reducerea risipei alimentare** - platforma națională gestionată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în cadrul căreia operatorii economici introduc informațiile obligatorii, conform dispozițiilor prezentei legi;
 - 9. Termen de valabilitate** - limita de timp/data stabilită de producător până la care un produs își păstrează caracteristicile specifice inițiale, dacă au fost respectate condițiile de depozitare și păstrare.
- Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 418 din data de 8 mai 2024